

**ДИАГНОСТИЧНО И
ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ
ПРИ РЕВМАТИЧНИ
ЗАБОЛЯВАНИЯ В ДЕЙНОСТТА
НА ОБЩО ПРАКТИКУВАЩИЯ
ЛЕКАР**

МЕДИЦИНАТА- ТОВА Е НАУКА, ИЗКУСТВО И ЗАНАЯТ СЪЧЕТАНИ В ЕДНО НЕРАЗРИВНО ЦЯЛО

проф. В. Н. Хирманов

30-35% ОТ НАСЕЛЕНИЕТО
НА СТРАНАТА ИМАТ
ОПЛАКВАНИЯ ОТ КОСТНО-
СТАВНО- МУСКУЛЕН
ПРОИЗХОД.

ПО СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ
ВСЕКИ 5-7 ПАЦИЕНТ ОТ
АМБУЛАТОРИЯТА НА ОПЛ ИДВА С
ОПЛАКВАНИЯ ОТ ОСТЕОАРТРОЗА,
ГРЪБНАК, ФИБРОМИАЛГИЯ,
МЕКОТЪКАНЕН РЕВМАТИЗЪМ

**РЕВМАТИЗЪМ- ТОВА Е
СЪБИРАТЕЛНО ПОНЯТИЕ,
ВКЛЮЧВАЩО МНОГО, ОСТРИ И
ХРОНИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ, КОИТО
НЯМАТ НАЗВАНИЕ И СЕ
ПРЕДИЗВИКВАТ ОТ РАЗЛИЧНИ
ПРИЧИНИ**

William Heberden 1710- 1801

ОПИСАНИ СА НАД 120 РЕВМАТИЧНИ СИНДРОМА

10 ОСНОВНИ КАТЕГОРИИ РЕВМАТИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

1.СЗСТ

2.ВАСКУЛИТИ

3.НЕИНФЕКЦИОЗНИ ВЪЗПАЛИТЕЛНИ АРТРОПАТИИ

4.ИНФЕКЦИОЗНИ АРТРИТИ

5.РЕВМАТИЧНА ПАТОЛОГИЯ ПРИ МЕТАБОЛИТНИ,
ЕНДОКРИНОЛОГИЧНИ, ХЕМАТОЛОГИЧНИ, НЕОПЛАЗМЕНИ И
ДРУГИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

6.ЗАБОЛЯВАНИЯ НА КОСТИТЕ И ХРУЩЯЛИТЕ

7.НАСЛЕДСТВЕНИ И ВРОДЕНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ С
РЕВМАТОЛОГИЧНИ СИНДРОМИ

8.ИЗВЪНСТАВНИ И ЛОКАЛНИ РЕВМАТИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

9.НЕОПЛАЗМИ НА КОСТНО- СТАВНО- МУСКУЛНАТА СИСТЕМА

10.СМЕСЕНА РЕВМАТИЧНА ПАТОЛОГИЯ

НЕОБХОДИМИ ОСНОВНИ ПОЗНАНИЯ:

АНАТОМИЯ И ФИЗИОЛОГИЯ НА КОСТНО-СТАВНО-МУСКУЛНАТА СИСТЕМА

СТРУКТУРА И МЕТАБОЛИЗЪМ НА
СЪЕДИНИТЕЛНАТА ТЪКАН

СТРУКТУРА И ФУНКЦИЯ НА ИМУННАТА СИСТЕМА

АЛГОРИТЪМ ЗА ДИАГНОСТИКА- АНАМНЕЗА И СТАТУС

ОБЩИ СИМПТОМИ:

ПОВИШЕНА ТЕМПЕРАТУРА, ОТСЛАБВАНЕ НА ТЕГЛО,
УМОРЯЕМОСТ, БЕЗСИЛИЕ, ИЗПОТЯВАНЕ, БЕЗАПЕТИТИЕ

СИМПТОМИ ПО СИСТЕМИ:

1. ЦНС- ГЛАВОБОЛИЕ, СВЕТОВЪРТЕЖ, НАРУШЕНО СЪЗНАНИЕ, ПРИПАДЪЦИ.
2. ОРГАНИ НА ОСЕЗАНИЯТА- ЗРИТЕЛНИ, СЛУХОВИ, ВКУСОВИ ТАКТИЛНИ НАРУШЕНИЯ
3. НАРУШЕНИЯ В ДИШАНЕТО
4. СЪРДЕЧНО СЪДОВИ НАРУШЕНИЯ
5. СТОМАШНО- ЧРЕВНИ НАРУШЕНИЯ
6. ПИКОЧО- ПОЛОВИ НАРУШЕНИЯ
7. ДВИГАТЕЛНИ НАРУШЕНИЯ
8. КОЖНИ СИМПТОМИ- АЛОПЕЦИЯ, ОБРИВИ, ФОТОСЕНСИБИЛИЗАЦИЯ

АЛГОРИТЪМ ЗА ДИАГНОСТИКА-РЕВМАТИЧНА БОЛЕСТ?

СИСТЕМНА

КОГАТО ОСВЕН КОЖА И
СТАВИ, СИМПТОМНО ИЛИ
СИНДРОМНО ИМАМЕ
АНГАЖИРАНЕ
ЕДНОВРЕМЕННО ИЛИ В
КРАТКО ВРЕМЕ
ПОСЛЕДОВАТЕЛНО НА
ПОНЕ ОЩЕ ЕДИН ОРГАН
ИЛИ СИСТЕМА

СТАВНА

МОНОСТАВНО
ОЛИГОСТАВНО
ПОЛИСТАВНО

ВЪЗПАЛИТЕЛНА   ДЕГЕНЕРАТИВНА

АЛГОРИТЪМ ЗА ДИАГНОСТИКА- ПАРАКЛИНИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ЛАБОРАТОРНИ

I. ЗАДЪЛЖИТИЛЕН МИНИМУМ

ПКК, СУЕ, ФИБРИНОГЕН, СРР,
RF, УРИНА

II. ДОПЪЛНИТЕЛНИ /СПОРЕД СИМПТОМИТЕ/

ДКК, КРЕАТИНИН, ПИК. К-НА,
ASAT, ALAT, СРК, LDH И ДР.

III. ИМУНОЛОГИЧНИ- АНА- СКРИНИНГ

ОБРАЗНИ

РЕНТГЕН- КАКВО ДА ИСКАМЕ?

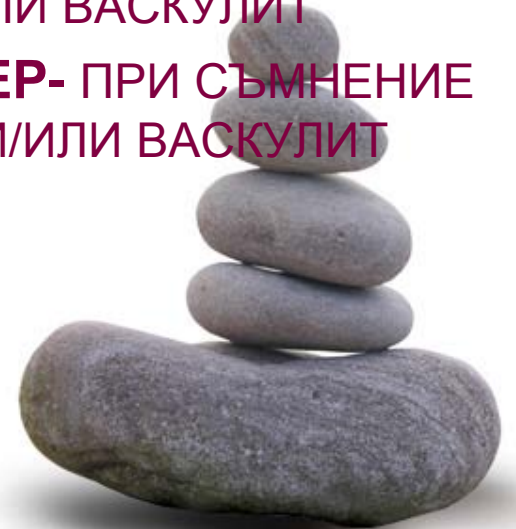
-СИМЕТРИЧНИ СТАВНИ ЗОНИ

-ГРЪБНАК- ПРОФИЛ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО

-БЯЛ ДРОБ- ПРИ СЪМНЕНИЕ ЗА
СЗСТ И/ИЛИ ВАСКУЛИТ

УЗ И ДОПЛЕР- ПРИ СЪМНЕНИЕ
ЗА СЗСТ И/ИЛИ ВАСКУЛИТ

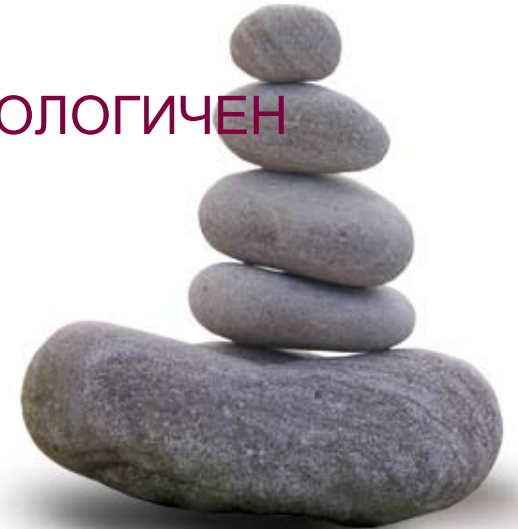
АЛГОРИТЪМ ЗА ДИАГНОСТИКА- ДИАГНОСТИЧНА ТЕЗА

**ВЪЗПАЛИТЕЛНО
СИСТЕМНО ИЛИ
СТАВНО
ЗАБОЛЯВАНЕ**

- I. ДИАГНОСТИЧНИ
КРИТЕРИИ
- II. СТЕПЕН НА АКТИВНОСТ
- III. РИСК ЗА ЖИВОТА НА
ПАЦИЕНТА

**ДЕГЕНЕРАТИВНО
/ОБМЕННО/ СТАВНО
ЗАБОЛЯВАНЕ**

- I. ФАЗА НА ЗАБОЛЯВАНЕТО
- II. РЕНТГЕНОЛОГИЧЕН
СТАДИЙ

АЛГОРИТЪМ ЗА ДИАГНОСТИКА- КОНСУЛТАЦИИ

**ВЪЗПАЛИТЕЛНО
СИСТЕМНО ИЛИ
СТАВНО
ЗАБОЛЯВАНЕ**

КОНСУЛТАЦИЯ С
РЕВМАТОЛОГ ИЛИ
НАСОЧВАНЕ ЗА
ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ В
РЕВМАТОЛОГИЧНО
ОТДЕЛЕНИЕ/КЛИНИКА

**ДЕГЕНЕРАТИВНО
/ОБМЕННО/
СТАВНО
ЗАБОЛЯВАНЕ**

ПО ПРЕЦЕНКА
КОНСУЛТАЦИЯ С
РЕВМАТОЛОГ И/ИЛИ
ОРТОПЕД

АЛГОРИТЪМ ЗА ДИАГНОСТИКА-

ПРАКТИКАТА ПОКАЗВА:

1. ПРИ ОСТРО ВЪЗПАЛЕНИЕ НА ЕДНА СТАВА- МИСЛЕТЕ ЗА СЕПТИЧЕН АРТРИТ
2. ПОДАГРАТА ОБИЧАЙНО НЕ СЕ НАБЛЮДАВА ПРИ ЖЕНИ ДО МЕНОПАУЗАТА И НЕ ЗАСЯГА ИНТЕРВЕРТЕБРАЛНИТЕ СТАВИ
3. В ПОВЕЧЕТО СЛУЧАИ БОЛКАТА В РАМОТО Е ОТ ПЕРИСТАВЕН ПРОИЗХОД
4. ФИБРОМИАЛГИЯТА НЕ СЕ НАБЛЮДАВА ПРИ ПАЦИЕНТИ НАД 55 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ
5. НЕ ВСИЧКИ ПАЦИЕНТИ С ПОЛОЖИТЕЛЕН РЕВМАТОИДЕН ФАКТОР СТРАДАТ ОТ РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ
6. ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС **СЗСТ** С ПРОДЪЛЖИТЕЛНА АКТИВНОСТ НЕЗАВИСИМО ОТ ЛЕЧЕНИЕТО- ТЪРСЕТЕ ИНФЕКЦИЯ. ТЯ Е ПОЧЕСТА ПРИЧИНА ЗА ФАТАЛЕН ИЗХОД ОТ САМОТО **СЗСТ**

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

I. АНАЛГЕТИЦИ

1. НЕОПИОИДНИ-

PARACETAMOL, METHAMISOL

2. ОПИОИДНИ-

TRAMADOL, OXYCODONE

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

І. Н С П В С

1. НЕСЕЛЕКТИВНИ СОХ ИНХИБИТОРИ-

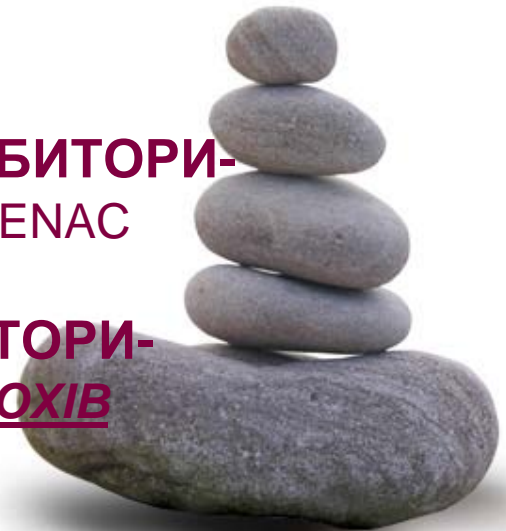
INDOMETHACIN, IBUPROFEN, DICLOFENAC, NAPROXEN, PIROXICAM,
ETODOLAC

2. ПРЕФЕРЕНЦИАЛНИ СОХ 2 ИНХИБИТОРИ-

NIMESULID, MELOXICAM, ACECLOFENAC

3. СЕЛЕКТИВНИ СОХ 2 ИНХИБИТОРИ-

CELECOXIB, ETORICOXIB, PARECOXIB

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

II. КОРТИКОСТЕРОИДИ

1. С КРАТКО ДЕЙСТВИЕ- ПЛАЗМЕН ПОЛУЖИВОТ < 12 ЧАСА
CORTISON, DEHYDROCORTISON

2. С ИНТЕРМЕДИЕРНО ДЕЙСТВИЕ- ПЛАЗМЕН ПОЛУЖИВОТ 12- 36 Ч.
PREDNISOLON, METHYLPREDNISOLON

3. С ДЪЛГО ДЕЙСТВИЕ- ПЛАЗМЕН ПОЛУЖИВОТ > 48 ЧАСА.
BETAMETHASON, DEXAMETHASON

4. С ДЕПО ДЕЙСТВИЕ- ПЛАЗМЕН ПОЛУЖИВОТ > 96 ЧАСА
FLOSTERON, DIPROPHOS, DEPO MEDROL

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

III. БОЛЕСТОПРОМЕНЯЩИ АНТИРЕВМАТИЧНИ СРЕДСТВА

RESOCHIN, SULFASALASIN, METHOTREXAT,
ARAVA

МОГАТ ДА СЕ КОМБИНИРАТ

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

IV. БИОЛОГИЧНИ СРЕДСТВА

МОНОКЛОНАЛНИ АНТИТЕЛА НАСОЧЕНИ СРЕЩУ ЦИТОКИНИ, РЕЦЕПТОРИ И ИМУНОКОМПЕТЕНТНИ КЛЕТКИ

ЕТИМОЛОГИЯ НА НАИМЕНОВАНИЯТА:

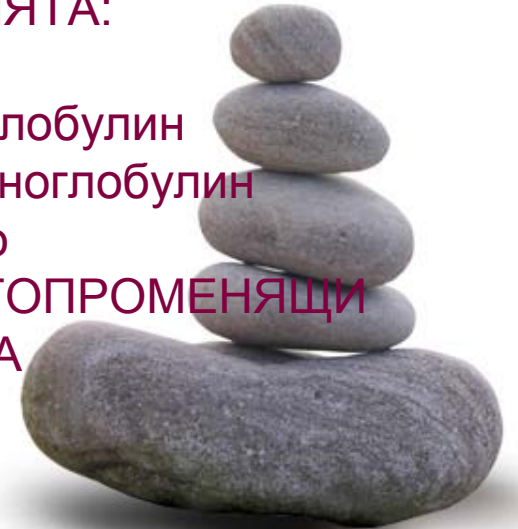
mu mAb- човешко

xi mAb- химерно- 65% човешки имуноглобулин

zu mAb- хуманизирано- 95% човешки имуноглобулин

cept- антирецепторно антитяло

МОГАТ ДА БЪДАТ КОМБИНИРАНИ С БОЛЕСТОПРОМЕНЯЩИ
АНТИРЕВМАТИЧНИ СРЕДСТВА

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

IV. БИОЛОГИЧНИ СРЕДСТВА

МОНОКЛОНАЛНИ АНТИТЕЛА НАСОЧЕНИ СРЕЩУ ЦИТОКИНИ, РЕЦЕПТОРИ И
ИМУНОКОМПЕТЕНТНИ КЛЕТКИ

1. АНТИТЕЛА СРЕЩУ TNF_{ALFA}

ETANERCPT- ENBREL
ADALIMUMAB- HUMIRA
INFLIXIMAB- REMICADE
GOLIMUMAB- SYMPONI

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

IV. БИОЛОГИЧНИ СРЕДСТВА

МОНОКЛОНАЛНИ АНТИТЕЛА НАСОЧЕНИ СРЕЩУ ЦИТОКИНИ, РЕЦЕПТОРИ И
ИМУНОКОМПЕТЕНТНИ КЛЕТКИ

**2. АНТИТЕЛА СРЕЩУ IL1
АНАКИНРА- KINERET**

**3. АНТИТЕЛА СРЕЩУ IL6
ТОСИЛИЗУМАВ- РОАСТЕМБРА**

ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА В РЕВМАТОЛОГИЯТА

IV. БИОЛОГИЧНИ СРЕДСТВА

МОНОКЛОНАЛНИ АНТИТЕЛА НАСОЧЕНИ СРЕЩУ ЦИТОКИНИ, РЕЦЕПТОРИ И
ИМУНОКОМПЕТЕНТНИ КЛЕТКИ

4. АНТИТЕЛА СРЕЩУ ИМУНОКОМПЕТЕНТНИ КЛЕТКИ

- СРЕЩУ T_H17
АВАТАСЕРТ- ORENCIA

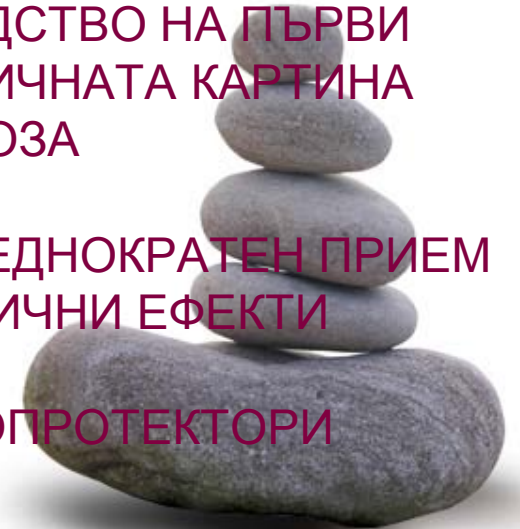
- СРЕЩУ B₁
RITUXIMAB- MABTHERA

ПРИНЦИПИ НА ЛЕЧЕБНО ПОВЕДЕНИЕ

/ PRIMUM- NON NOCERE /

1. АДЕКВАТНА ДОЗА НА АНАЛГЕТИЦИТЕ И/ИЛИ **НСПВС**, КОИТО МОГАТ И ДА СЕ КОМБИНИРАТ- СУБДОЗИТЕ СА НЕЕФЕКТИВНИ, СВРЪХДОЗИТЕ СА ОПАСНИ
2. НИКОГА НЕ СЕ КОМБИНИРАТ **НСПВС**- ПОТЕНЦИРАТ СЕ ТЕХНИТЕ СТРАНИЧНИ ЕФЕКТИ, НО НЕ И ТЯХНАТА ЕФЕКТИВНОСТ
3. ДЕПО ФОРМИТЕ НА **КС** НИКОГА НЕ СА СРЕДСТВО НА ПЪРВИ ИЗБОР- ЗА ДЪЛГО ВРЕМЕ СЕ МАСКИРА КЛИНИЧНАТА КАРТИНА ОСОБЕНО ПРИ НЕЯСНА ДИАГНОЗА
4. **КС** ДА СЕ ПРЕДПИСВАТ ПО ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ЕДНОКРАТЕН ПРИЕМ СУТРИН- НАМАЛЯВА СЕ РИСКА ОТ СТРАНИЧНИ ЕФЕКТИ
5. **КС** И **НСПВС** ДА СЕ ПРИЛАГАТ С ГАСТРОПРОТЕКТОРИ

**ПОЗНАНИЕ БЕЗ МИСЛЕНЕ Е БЕЗПОЛЕЗНО,
МИСЛЕНЕ БЕЗ ПОЗНАНИЕ Е ОПАСНО**

КОНФУЦИЙ 551- 624 год. пр.н.е.

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ТЪРПЕНИЕТО!

